

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و هفتاد و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: علوم انسانی

رشته: مدیریت شهری

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه‌ریزی در سیصد و هفتاد و یکمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۷۷/۱۲/۲ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته مدیریت شهری در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره سیصد و هفتاد و یکمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی
مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأی صادره سیصد و هفتاد و یکمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته مدیریت شهری صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی

فصل اول

مشخصات کلی

مقدمه:

درجهان امروز شهرها ابعاد گسترده و پیچیده ای یافته اند، از یک سو جلوه هزاران سال تلاش و تکاپوی انسان در ابعاد فرهنگی، هنری، معماری، اقتصادی و اجتماعی هستند و با موجودیت خود به عنوان تنظیم کننده روابط عینی اجتماعی شهروندان و اثرگذار بر زمینه های اعتقادی، فکری و رفتاری آنان، عهده دار نقش متفاوتی نسبت به گذشته هستند، و از سوی دیگر در دهه های اخیر شیوه زندگی شهری به نظام غالب جهان تبدیل شده است و به عبارت دیگر فعالیتهای معیشتی و اقتصادی بصورتی روزافزون خصلتی شهری بخود میگیرند. شرایط و مشکلات زیست محیطی و گسترش فقر شهری در کنار ساخت وسازهای کالبدی و فن آوری نوین بر مدیریت شهری حساسیت و ابعاد جدیدی افزوده و این مجموعه آموزشی در شرایطی ارائه میشود که نظام مبادله جهان را بسوی یکپارچگی اطلاعاتی و تولیدی سوق می دهد. مدیریت شهری از دیدگاهی وسیع تر بیوندی انداموار (ارگانیک) باینش توسعه پایدار پیدا می کند چرا که: شهرها تجسم عینی ایده آل ها، آرزوها، نگرش ها و مناسبات اجرایی یک جامعه شده اند و چه بسا موثرتر از نظامهای آموزشی و اطلاعاتی یک کشور به صورتی عمیق و نامحسوس تار و پود وجودی شهروندان را می سازند. مجموعه این مسایل چالش های بزرگی هستند که بینش ها و مدیریتی خاص را طلب می کنند. مدیریت شهری با عنایت به جنبه های فوق **دانشی چندوجهی و میان رشته ای** است برای تجهیز و روبرویی با این مسایل.

ویژگی رشد شتابان جمعیت، شهرنشینی و از آن بحرانی تر رشد بی سابقه کلانشهرها در کشورهای در حال توسعه و گذار، بنوبه خود فصلی نوین بر دانش مدیریت شهری گشوده است که ریشه در سازوکارهای (مکانیزم) بومی دارد و بالطبع تدابیری بومی و خلاق را می طلبد به همین جهت مدیران نظام های شهری باید نقش خطیر خود را در توسعه ارزشها، فرهنگ و معیشت شهروندان دریابند. در نظام جمهوری اسلامی مدیریت و بویژه مدیریت شهری و مسایل آن ابعاد متعالی و ظریف تری می یابند به این معنی که مدیریت شهری علاوه بر وظایف جاری و عمرانی خود عهده دار شرایطی می گردد که در چارچوب آن شهروندان از آرامش روحی برای توسعه تعبد و آسایش ذهنی برای گسترش اندیشه و سلامت جسمی برای تلاش و فعالیت اجتماعی برخوردار شوند.

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری

۱ - تعریف و هدف

دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری یکی از دوره های تحصیلی آموزش عالی است وهدف از تشکیل آن آموزش نیروی انسانی متخصص مورد نیاز وزارت کشور، شهرداری ها، استانداری ها، بخشداری ها، وزارت مسکن و شهرسازی، شرکت های مشاور شهرسازی و معماری، وزارت برنامه و بودجه و دیگر بنگاهها و نهادهای خصوصی و یادولتی مرتبط با ساماندهی خدمات و توسعه شهری است. در این دوره دانشجویان با دانش های نوین مدیریت شهری در سطح جهان و شرایط ویژه توسعه شهری بومی در کشور آشنا خواهند شد.

۲ - طول دوره و شکل نظام

طول دوره حداکثر ۶ نیمسال ، شامل واحدهای تئوریک و پایان نامه خواهد بود. طول هر نیمسال تحصیلی ۱۷ هفته می باشد. در این دوره علاوه بر درسهای نظری دانشجویان موظفند قابلیت مهارتهای خود را در چهارچوب تحقیق راجع به یکی از معضلات کاربردی و علمی مدیریت شهری نشان دهند.

ضوابط آموزشی دوره کارشناسی ارشد طبق آئین نامه های مصوب وزارت فرهنگ و آموزش عالی می باشد. شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری عبارتند از:

- داشتن حداقل گواهینامه کارشناسی از موسسات آموزشی کشور و یا سایر کشورها که مورد تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی باشد.

- داشتن پنج سال سابقه کاری از اخذ مدرک کارشناسی ترجیحاً در حوزه مطالعات شهری یا خدمات شهری - گذراندن دروس کمبود

- عدم اشتغال به تحصیل در موسسات آموزش عالی دیگر

- موفقیت در آزمون و مصاحبه ورودی اختصاصی که مواد و ضرایب آن به شرح زیر می باشد:

۱. تئوری های عمومی مدیریت (ضریب ۲)

۲. زبان انگلیسی در حد درک متون مدیریت (ضریب ۱)

۳. زبان فارسی در حد درک متون مدیریت (ضریب ۱)

۴. دانش مسایل روز در زمینه مدیریت خدمات عمومی و طرح های عمرانی (ضریب ۲)

۵. آزمون آمادگی و استعداد تحصیلی ویژه رشته مدیریت (GMAT) (ضریب ۲)

۶. مصاحبه علمی و حرفه ای (ضریب ۲)

۳ - تعداد واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری ۳۲ واحد به شرح زیر است:

دروس تخصصی مشترک	۲۲ واحد
دروس تخصصی - اختیاری	۲ واحد
سمینارها	۴ واحد
پایان نامه	۴ واحد
جمع	۳۲ واحد

۴ - نقش و توانایی

فارغ التحصیلان این دوره افرادی خواهند بود مجهز به نگرش نظامند (Systemic) باتوان هماهنگ کردن فعالیتهای خدماتی شهری با الگوهای توسعه کلان ملی - منطقه ای و گسترش فرهنگ شهروندی - مشارکتی.

افزایش توان جامع نگری توأم با ظرفیت های اجرایی و نوآوری با استفاده از روش مطالعه موردی (Case Study) و سمینارهای مسایل جاری و بحران از ویژگیهای دوره است.

۵ - ضرورت و اهمیت

ضرورت و اهمیت دوره در آشناسازی دانشجویان با نقش مدیریت شهری در ساماندهی مسایل پیچیده شهری بویژه در شرایط خاص توسعه شتابان شهری و افزایش بهره وری در ارائه خدمات شهری است. تربیت نیروی انسانی متخصص برای کمک به اجرایی کردن طرحهای جامع شهری و منطقه ای و آمایش موزون کالبدی شهر بر اهمیت دوره می افزاید.

فصل دوم

برنامه

(جدولهای درسی)

برنامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری
دروس تخصصی مشترک

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش نیاز زمان ارائه درس
			نظری	عملی	
۱	نظریه های سازمان و مدیریت- دیدگاه استراتژیک	۲	۳۴	۳۴	-
۲	برنامه ریزی منطقه ای برای مدیران	۲	۳۴	۳۴	-
۳	سیستم های اطلاعات مدیریت	۲	۳۴	۳۴	-
۴	اقتصاد شهری	۲	۳۴	۳۴	اقتصاد برای مدیران
۵	حقوق شهری و قوانین شهرسازی	۲	۳۴	۳۴	حقوق اساسی اداره سازمانهای محلی
۶	مدیریت منابع انسانی پیشرفته	۲	۳۴	۳۴	-
۷	برنامه ریزی شهری	۲	۳۴	۳۴	-
۸	مدیریت مالی و بودجه شهرداری ها	۲	۳۴	۳۴	-
۹	جامعه شناسی شهری و پاتولوژی (آسیب شناسی) شهری	۲	۳۴	۳۴	مبانی جامعه شناسی
۱۰	نظریه های رفتار سازمانی پیشرفته	۲	۳۴	۳۴	-
۱۱	اصول برنامه ریزی در امور فرهنگی	۲	۳۴	۳۴	-
	جمع	۲۲			

برنامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری
دروس تخصصی اختیاری

** انتخاب یک درس (۲ واحد) از دروس فوق اجباری است.

پیش نیاز زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۴	۳۴	۲	حمل و نقل همگانی	۱۲
-	-	۳۴	۳۴	۲	شناخت و برنامه ریزی محیط زیست	۱۳
-	-	۳۴	۳۴	۲	اصول سیستم های اطلاعات جغرافیایی (GIS)	۱۴
-	-	۳۴	۳۴	۲	روابط عمومی	۱۵
				۲ واحد		جمع

**برنامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت شهری
"سمینارها"**

پیش نیاز زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
هر دو هفته یکبار در طول دوره	-	۳۴	۳۴	۲	سمینار مسایل جاری کلان شهرها	۱۶
	-	۳۴	۳۴	۲	سمینار مدیریت بحران و سوانح طبیعی در شهر	۱۷
				۴ واحد		جمع

• سمینارها هر دو هفته یکبار در طول دوره برگزار می شوند و سرفصل جلسات به تبع مسایل روز مدیریت شهری و یا حوادث غیرقابل پیش بینی انتخاب خواهند شد.

دروس پیش نیاز اجباری

پیش نیاز یازمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۴	۳۴	۲	روش تحقیق	-
-	-	۳۴	۳۴	۲	اقتصاد برای مدیران (خرد و کلان)	-
-	-	۳۴	۳۴	۲	حقوق اساسی و اداره سازمانهای محلی	-
-	-	۳۴	۳۴	۲	مبانی جامعه شناسی	-
-	-	۳۴	۳۴	۲	بازرگانی و تجارت	-
-	-	۳۴	۳۴	۲	آمار برای مدیران	-
-	-	-	-	۱۲	جمع	-

فصل سوم

سرفصل دروس

دروس تخصصی مشترک

نظریه های سازمان و مدیریت - دیدگاه استراتژیک

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

تشریح مفاهیم و تئوریهای اساسی و فرآیند مدیریت سازمانهای پیچیده از دیدگاه استراتژیک و آشنا کردن مدیران سطوح مختلف اینگونه سازمانها با وظایف خویش در زمینه سیاست گذاری و اجرای سیاست های سازمان. این درس چهارچوبی برای ارتباط و انسجام سایر مواد برنامه ارائه می دهد.

سرفصل دروس:

- مفهوم مدیریت استراتژیک در سازمانهای پیچیده
- تئوریهای زیربنایی مدیریت استراتژیک شامل نظریه سیستم ها، رویکرد اقتضایی، یادگیری سازمانی، مفاهیم مختلف اثربخشی و کارایی
- مفهوم کارآفرینی و نقش آن در تدوین استراتژی
- فرآیند برنامه ریزی استراتژیک
- تجزیه و تحلیل محیط سازمان
- چگونگی شناخت نقاط قوت و ضعف سازمان
- نظریات مربوط به فرآیند تصمیم گیری و انتخاب استراتژی
- چگونگی برنامه و طرح ریزی عملیاتی به منظور اجرای برنامه های استراتژیک
- طراحی ساختار سازمان برای اجرای استراتژی
- طراحی نظام کنترل و اطلاعات مناسب جهت اجرای استراتژی
- نظریه های مربوط به نوآوری و تحول در سازمانها
- مفهوم فرهنگ سازمانی
- اهمیت و نقش رهبری در مدیریت استراتژیک

منابع:

گزینه ای از مباحث کتب زیر همراه با مقالات مرتبط با موضوعات درس:

- 1 - Patrick J. Below, et.al "The Executive Guide to Strategic Planning". Jossey - Bass 1987
- 2 - Arichand L.Daft "Organization Theory and Design". West Publishing C 1992
- 3 - David A.Nadler et.al. "Organizational Architecture: Designs for Changing Organization" Jossey - Bass, 1992

برنامه ریزی منطقه ای برای مدیران

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

سرفصل دروسی:

• کلیات: مفاهیم و اصول کلی

- مفهوم منطقه طبیعی، اقتصادی - اجتماعی، منطقه توسعه و برنامه ریزی
- رابطه برنامه ریزی توسعه و منطقه
- تعریف های مختلف برنامه ریزی منطقه ای
- ضرورت های برنامه ریزی منطقه ای، بویژه در کشورهای در حال توسعه
- انواع برنامه ریزی منطقه ای
- اصول کلی برنامه ریزی منطقه ای

• دیدگاه ها و نظریه های توسعه منطقه ای

- معنای توسعه منطقه ای - ابعاد توسعه منطقه ای
- نظریه رشد از بیرون (نظریه مرکز - حاشیه) - دیدگاه های صاحب نظرانی مانند فرانسوا پرو، جان فریدمن، ایزارورویچاردسون و کولاستکی در باب قطب های توسعه و مرکز رشد
- نظریه رشد از درون (توسعه درون زا) دیدگاه ها صاحب نظرانی مانند میرا (هندی) محبوب الحق (پاکستانی) و دیگر صاحب نظران طرفدار توسعه درون زا، توسعه پایدار و ....
- طرح مبانی اجتماعی، اقتصادی، محیطی و انسانی نظریه توسعه منطقه ای برای مناطق محروم
- راهبردهای آمایشی توسعه منطقه ای و توسعه پایدار محلی

• مسئله منطقه بندی و برنامه ریزی

- مرزبندی منطقه: کلان، خرد، ناحیه و محدوده های محلی
- تحلیل ساختار فضایی منطقه بمثابه زیر ساخت فیزیکی برنامه ریزی
- طرح حوزه های همگن و فضاهای برنامه ریزی

● زیر ساخت برنامه ریزی منطقه ای

- سازمان و فرایند برنامه ریزی
- مسئله مشارکت مردمی در برنامه ریزی
- نظام اطلاعات جغرافیایی (GIS) برای برنامه ریزی
- تدوین داده ها و اطلاعات
- داده ها اساس برنامه ریزی
- ابزار ها اساس برنامه ریزی : نقشه های جغرافیایی، توپوگرافی، منابع طبیعی .... تصاویر ماهواره ای
- تشکیل پایگاه و بانک اطلاعات جغرافیایی

● فرایند برنامه ریزی منطقه ای

- شناخت و تحلیل وضعیت و امکان سنجی توسعه
- جمع آوری اطلاعات و ارزیابی آنها و تدوین داده ها برای برنامه ریزی
- سازمان دهی و پیشبرد بررسی های میدانی
- داده پردازی تحلیل و ارائه داده ها
- ارزیابی امکان سنجی توسعه منطقه
- آینده نگری و برنامه ریزی بلندمدت و عملیاتی توسعه منطقه ایی
- ماهیت و دامنه شمول برنامه توسعه : برنامه جامع - طرح توسعه یکپارچه ....
- هدف گزینی برای توسعه و تدوین راهبردهای اساسی
- برنامه ریزی برنامه های عملیاتی و طرحها و پروژه های توسعه مجموعه پروژه های بخش عمومی
- سیاست ها و مشوق های لازم برای سرمایه گذاری بخش خصوصی
- ارزشیابی گزینه های برنامه توسعه منطقه ای

● محدودیت های توسعه منطقه ای

- تشکیل سرمایه محلی، توسعه منابع انسانی - توسعه علم و تکنولوژی
- نهادهای اصلی توسعه اقتصادی محلی

● مدیریت توسعه منطقه ای

- اصول و مبانی مدیریت توسعه منطقه ای
- کارکردهای اساسی مدیریت توسعه
- اجرای برنامه ها و طرح ها : ارزیابی طرح ها و پروژه ها و انتخاب شقوق بهینه
- نظارت بر اجرای برنامه ها
- ارزشیابی برنامه ها و طرح ها
- نظام اطلاعات فنی و برنامه ریزی

منابع:

۱. ویراستاران: آ. ال. مابوگونج، آر. پی. میرا توسعه منطقه ای روش های نو، ترجمه عباس مخبر، ناشر وزارت برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی و انتشارات، تهران، ۱۳۶۸
۲. ژوزف هیلهورست، برنامه ریزی منطقه ای (برداشت سیستمی) ترجمه سیدغلامرضا شیرازیان، مرضیه صدیقی، سیدابوالقاسم حسینیون، ناشر وزارت برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی و انتشارات تهران سال ۱۳۷۰
- 3 - Richardson, Harry w. "Regional Growth Theory" London. Mac Mill. 1983
- 4- Mc loughlin J.B. "Urban and Regional Planning: A Systems Approach". Faba, London, 1989.
- 5 - Frank. S, Irving Hand and Bruce D. "The Practice of state and Regional planning" Mc Dowell 1986.

سیستم های اطلاعات مدیریت

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشناسدن دانشجویان با مفاهیم و جنبه های مختلف سیستمهای اطلاعاتی و نقش آنها در بهبود کارایی فرایندهای مختلف سازمانی و مدیریتی و بررسی این سیستم ها از دیدگاههای مدیریت سازمان، و فن آوری

سرفصل دروس:

- اهمیت اطلاعات و نقش آن در سازمان و فرایندهای تصمیم گیری مدیریت
- ماهیت و انواع سیستمهای اطلاعاتی و بررسی جایگاه آنها در سطوح مختلف سازمان و ارتباطشان با رده های مختلف مدیران
- مروری بر مراحل و روشهای توسعه سیستم های اطلاعاتی
- آشنایی با مبانی سیستم های مدیریت پایگاههای داده ها، زیربنای یکپارچه سازی سیستمهای اطلاعاتی
- مبانی مدیریت اطلاعات
- بررسی انواع سیستم های اطلاعاتی پشتیبان فرایندهای مدیریت (EIS, DSS, MIS, ...)
- سیستم های اتوماسیون اداری (OA) و زیرمجموعه های آن
- بررسی جنبه های کاربردی فن آوری نوین اطلاعات (سیستم های مبتنی بر رایانه ها و ارتباطات)
- بررسی جنبه های استراتژیک سیستم های اطلاعاتی
- مفاهیم و کاربرد سیستم های اطلاعاتی جغرافیایی (GIS)
- بررسی سیستم های اطلاعاتی و شبکه های اطلاع رسانی شهری

منابع:

- 1 - Laudon- K.c., Laudon. J. P. "Essentials of mangement Information System. Prentice Hall 1997
- 2 - Obrien. J.A. Introduction to Information System. Irwin. 1997
- 3 - Raymond Mc leod, JR. " Management Information Systems" Prentice Hall, 1998
- 4 - Seppe. Casserori "Introduction to Integrated Geographic Information Management". C. and H. 1993. London

اقتصاد شهری

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اقتصاد برای مدیران (خرد و کلان)

هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی اقتصاد شهری و سازوکارهای (مکانیزم) استقرار و توزیع فعالیت های تولیدی، خدمات، مسکن، شبکه های ارتباطی، و سلسله مراتب شهری، ساختار اقتصادی شهر و فقر شهری.

۱ - پدیده شهری از دیدگاه اقتصادی و شهرنشینی معاصر

۱-۱ عوامل اقتصادی در شکل گیری شهر

۱-۲ شهرنشینی و شهرگرایی و انقلاب صنعتی

۱-۳ ساختار و توسعه شهر

۲ - شهر، فضا و نظریه های اقتصادی

۲-۱ شهر در نظریه های اقتصادی تا قرن بیستم

۲-۲ نظریه های قرن بیستم (ارزش زمین - مکانیابی و تعادل فضایی - منطقه ای)

۲-۳ ویژگیهای اقتصادی و فضای شهری

۲-۴ شهر، هزینه های تولید و اقتصاد و مقیاس

۳ - اندازه و سلسله مراتب شهری

۳-۱ اندازه شهر و حوزه های نفوذ

۳-۲ نظریه مکانهای مرکزی

۳-۳ سلسله مراتب شهری

۳-۴ توزیع اندازه شهر و عوامل

۳-۵ شهر بهینه

۴ - فضای شهری و قیمت آن

۴-۱ ریخت شناسی (مرفولوژی)

۴-۲ ارزش زمین در فضای شهری

۴-۳ نظریه های ارزش زمین

۴-۴ سیاست زمین

۵ - مسکن

- ۵-۱ مسکن در اقتصاد شهری
- ۵-۲ ارتباط متقابل منطقه سکونت و مسکن
- ۵-۳ سیاست های دولت و شهرداری ها و مسکن
- ۵-۴ فقر شهری و مسکن

۶ - حمل و نقل شهری

- ۶-۱ تقاضا و عرضه حمل و نقل شهری
- ۶-۲ سیستمهای حمل و نقل
- ۶-۳ آلودگی - انرژی و هزینه های حمل و نقل

۷ - فقر شهری

- ۷-۱ مهاجرت و گذار جمعیتی
- ۷-۲ حاشیه نشینی
- ۷-۳ بخش غیر رسمی در اقتصاد شهری
- ۷-۴ برخوردها با مسئله فقر شهری

۸ - مرحله گذار در اقتصاد کلان شهرها

- ۸-۱ پدیده خدماتی شدن شهرها و هزینه ها
- ۸-۲ عوامل درون زا
- ۸-۳ عوامل برون زا و بین المللی
- ۸-۴ چشم انداز آینده

منابع:

1. Haenderson. J.V. "Economic Theory and Cities". 1985 Academic pres
2. Parish. W.L., and Yin Wandg Kwok - "Changes in city size amd Regional Distribution" 1990 East Gatebook
3. Harvey. D "Urbanization of Capital". 1985 J. H. University
4. Derycke. P.H. "Economie Et Planification Urbaines 2 Vol": 1982 Press Universitaire De France
۵. سعید عابدین درکوش "درآمدی به اقتصاد شهری" ۱۳۷۲ مرکز نشر دانشگاهی تهران
۶. ادوین میلز، بروس همیلتون "اقتصاد شهری" ترجمه عبدالله کوثری ۱۹۷۵، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران

حقوق شهری و قوانین شهرسازی

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: حقوق اساسی و اداره امور سازمانهای محلی

هدف:

آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم حقوقی اداری شهری، انطباق قوانین شهرسازی و توسعه، طرح های جامع، تفصیلی، آماده سازی و کاربری زمین، مقررات و ضوابط نوسازی، گذر بندی حمل و نقل سالم، فضاهای عمومی، ساختمان سازی، روش های اجرایی، نظارت، هماهنگی و رابطه بین نهادهای طراحی و اجرایی در توسعه شهری.

سرفصل دروس:

- شناخت کلی شهر و شهرداری از دیدگاه علم حقوق
تعریف علم حقوق و تقسیمات آن، حقوق شهری و رابطه آن با حقوق اساسی و اداری، جایگاه شهرداری ها و سازمان های محلی در سازمان های عمومی و اداری کشور
- آشنایی با مسائل عمده و اصلی در اداره امور شهر و شهرداری
ارکان اصلی و سازمان و وظایف شهرداری، برنامه ریزی در شهرداری ها، بحث اجمالی درباره بودجه شهرداری و تعادل دادن بخش درآمدها و هزینه ها در بودجه
- طرح جامع توسعه شهری و منطقه ای
کلیات، تعاریف، و تاریخچه طرح جامع شهری و منطقه ای، مراجع عهده دار تهیه، بررسی، تصویب و اجرای طرح های جامع و تفصیلی، محتوای طرح های جامع و تفصیلی، ضوابط اجرایی طرح های جامع
- تفکیک و آماده سازی زمین
اساس ضوابط تفکیک و آماده سازی زمین و اهمیت آن، ضوابط مربوط به تفکیک و آماده سازی زمین در ایران، مسائل عمده در تفکیک و آماده سازی زمین
- منطقه بندی و کنترل کاربردی زمین
تعاریف و سابقه امر، آیین نامه منطقه بندی و اصول ضوابط مربوط به تهیه، تصویب و اجرا و محتوای آن
- ضوابط و مقررات کنترل ساختمان
بخش های عمده ضوابط و اهداف آن، سازمان های کنترل، روش های کنترل

- ضوابط و مقررات گذریندی

گذریندی و حمل نقل شهری، اهمیت طرح ریزی شبکه ارتباطی و حمل و نقل، نقشه رسمی در شهرها و مناطق شهری، رابطه گذریندی با کاربری زمین

- نوسازی و بهسازی شهرها

مفاهیم و کیفیت های مختلف نوسازی و بهسازی، رابطه با طرح جامع و خانه سازی و مسکن، تأمین مالی و مشارکت شهروندان در نوسازی و بهسازی

منابع :

۱. دکتر فضل الله هاشمی، "حقوق شهری و قوانین شهرسازی". ناشر مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری. وزارت و شهرسازی - چاپ چهارم ۱۳۷۵
2. The Practice of local Government Planing. (APA) American Planning Association. Chicago, UP 1989 . USA
3. Management of local Planning. APA. 1985 USA
4. The Practice of State and Regional Planning. APA 1992 USA

مدیریت منابع انسانی پیشرفته

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

تشریح مفهوم مدیریت استراتژیک منابع انسانی متغیرهای اصلی و فرآیند طراحی و استقرار یک نظام کارآمد مدیریت منابع انسانی از طریق استفاده وسیع از یافته های علوم رفتاری.

سرفصل دروس:

اکثر سرفصلهای ذیل بصورت کارگاه آموزشی ارائه می شود.

- اهمیت منابع انسانی و نقش آن در توفیق استراتژیهای سازمان
- مفهوم مدیریت استراتژیک منابع انسانی
- بویایی شناسی گروه
- فرآیند و الگوی برنامه ریزی استراتژیک در مدیریت منابع انسانی
- عناصر اصلی (حدود مشارکت کارکنان، نظام پاداش، نظام جذب، بهسازی و پرورش نیروی انسانی) در انتخاب الگوی مدیریت منابع انسانی
- ویژگیها و آثار اصلی یک الگوی کارآمد مدیریت استراتژیک منابع انسانی

منابع:

گزیده از مباحث کتب زیر همراه با مقالات مرتبط با موضوع درس:

1. Michael Beer et al. "Managing Human Assets " The free press. 1984
2. Robert E. callahan er al. "Understanding Organizational Behaviour, A Managerial Viewpoint" Charle and Merrill Publishing. 1986

برنامه ریزی شهری

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با مفاهیم برنامه ریزی شهری، طرح های کالبدی، الگوهای مختلف شهرسازی در جهان و ایران و بررسی راهبردهای بومی.

سرفصل دروس:

۱. کلیات

- چگونگی بیدایش شهر
- شهر در دوران معاصر

۲. برنامه ریزی و تعریف و تفکیک مفاهیم

- برنامه ریزی فضایی
- آمایش سرزمین و برنامه ریزی منطقه ای

۳. نظریه ها و الگوهای برنامه ریزی شهری (اصول)

- دیدگاه استراتژیک در برنامه ریزی شهری
- مدیریت در برنامه ریزی شهری
- مشارکت و برنامه ریزی شهری

۴. الگوهای برنامه ریزی شهری در جهان

۵. برنامه ریزی شهری در ایران

- شهرسازی و شهر قبل از اسلام
- شهرسازی و شهر بعد از اسلام
- شهرسازی و شهر در دوران معاصر

۶. سیاست های اقتصادی - اجتماعی و برنامه ریزی شهری در ایران

- برنامه های عمرانی و برنامه ریزی شهری

- آمایش سرزمین و برنامه ریزی شهری

۷. الگوهای کنونی برنامه ریزی شهری در ایران

- طرح های جامع (شهرستان - شهر)

- طرح های تفصیلی - آماده سازی زمین

- شهرک های اقماری و شهرک سازی

منابع:

۱. اسماعیل شیعه "مقدمه ای بر مبانی برنامه ریزی شهری"، ۱۳۷۳/ دانشگاه علم و صنعت
۲. ناصر مشهیدیزاده "تحلیلی از ویژگی های برنامه ریزی شهری در ایران" ۱۳۷۳/ دانشگاه علم و صنعت
۳. دکتر حسین شکویی "دیدگاههای نو در جغرافیای شهری" ۱۳۷۳ - سمت
4. Catanese A.J., Snyder J.C. "Introduction to Urban Planning" 1989 MC Graw ....
5. Derycke P.H, "Economie et Planification Urbaines" 1982 P.U.F Paris (2. Vol...)
6. Honhebery. Paul., "La Formation de L'Europe Urbaine" 1992 P.U.F Paris
7. Ratclffe.J. "An Introduction to Town and Country Planning 1983 Hutchinson. London.

مدیریت مالی و بودجه شهرداری

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشناساختن دانشجویان بامنابع تأمین بودجه شهرداریها، سازمان مالی شهرداری ها، تحولات مالی در اداره شهرهای بزرگ، هزینه ها، گزارش های مالی در شهرداری ها، عمران توسعه شهری در بودجه شهرداری.

سرفصل دروس:

• نقش دولت در اداره مالی شهرها

کلیاتی درباره بودجه عمومی کشور و سازمان ها و شرکت های دولتی تابعه، رابطه سازمان برنامه، وزارت کشور، وزارت مسکن و شهرسازی و سایر وزارت خانه ها با شهرداری ها.

• نقش و اهمیت امور مالی در شهرداری

اهمیت امور مالی، وظایف مدیر امور مالی از لحاظ سرپرستی و اداره واحدهای تابعه مالی و از لحاظ همکاری و مشاوره با شهردار. نقش و وظایف شهردار در امور مالی شهرداری.

• سازمان اداره امور مالی شهرداری ها

سازمان و وظایف اداره امور مالی، انواع سازمانها در شهرداریها با توجه به اندازه و وسعت شهر و تنوع وظایف و فعالیتهای شهرداری، واحدهای سازمانی تابعه امور مالی، رابطه امور مالی با سایر واحدهای سازمانی شهرداری

• درآمد در شهرداری ها

انواع و طبقه بندی درآمد در شهرداریهای ایران، درآمد شهرداری در سایر کشورها و تحول آن طی چند دهه اخیر، درآمد عمومی و درآمدهای اختصاصی در شهرداری، درآمدهای مستمر و غیرمستمر در شهرداری ها

• هزینه ها در شهرداری

انواع و طبقه بندی هزینه ها، ضوابط و مقررات حاکم بر هزینه ها، مراحل تعهد، تشخیص و حواله در هزینه ها، مقررات و تشویقات خرید، انبار و انبارداری، اداره امور اموال شهرداری.

• بودجه شهرداری

انعکاس طرح جامع شهر در برنامه بودجه شهرداری، مبنا قرارداد برنامه بودجه میان مدت در تنظیم برنامه بودجه سالانه شهرداری، مراحل سه گانه تنظیم، تصویب و اجرای بودجه و نقش شهرداری در امور مالی در هر یک از مراحل

- گزارش های مالی

اهمیت گزارش های مالی، انواع گزارش های مالی، گزارش های مقرر در قانون و آیین نامه های شهرداری، حسابرسی داخلی یا قبل از طرح، حسابرسی بعد از طرح یا ممیزی مستقل حساب ها، تفریق بودجه سالانه و بررسی و تصویب آن در شورای شهر، نقش مابین های حسابگر در امور مالی و گزارش های مالی و تحول آن.

منابع:

- 1 - Master J.Mc, "Urban Financial Management: Training Manual". 1991 World bank
- 2 - Bahal Roy,W. and Linn J.F., "Urban Public Finance in Developing Countries". 1992 O.U.P
- ۳ - دکتر فضل الله هاشمی "اداره امور مالی شهرداری" موسسه عالی حسابداری بی تا.
- ۴ - دکتر منوچهر مزیمی "مدیریت شهری و روستایی در ایران". ۱۳۷۴ - وزارت مسکن و شهرسازی

جامعه‌شناسی شهری و آسیب‌شناسی (باتولوژی) شهری

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی

هدف:

آشنایی با مفاهیم شهر، شهرنشینی، شهرگرایی، شیوه زندگی شهری، روند تکوینی شهرها، ساختارهای اجتماعی و کارکرد شهرها، روش‌های تجزیه و تحلیل مسایل شهری و مشکلات اقتصادی اجتماعی شهر.

سرفصل دروس:

- هدف و موضوع جامعه‌شناسی شهری
- شناخت شهر و فراگرد شهرنشینی (Urbanization) و شهرگرایی (Urbanism)
- گسترش شهرنشینی و مبانی رشد و توسعه شهری در ایران و جهان
- روش‌شناسی شهری

- آشنایی با روش‌های تجربه و تحلیل مسایل شهری
- گردآوری اطلاعات، کمی کردن شاخص‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

• پویایی شهری

- جمعیت و مهاجرت و ساختارهای آن
- توسعه تجاری - صنعتی - عملکرد شهرها
- طبقات و گروه‌های اجتماعی شهری
- شیوه زندگی شهری و رفتارهای شهروندی

• مسایل اجتماعی شهرهای جدید و اقماری

- شهرک‌های خوابگاهی
- شهرک‌های صنعتی
- شهرک‌های دانشگاهی، نظامی و سیاحتی ....

• فقر شهری و آسیب‌شناسی شهری

- خشونت، بزه کاری، اعتیاد، تنهایی، فحشاء، از خودبیگانگی در شهرها
- حاشیه‌نشینی، محله‌های قومی، نژادی و انزوای اجتماعی

• انقلابات و شورش‌های شهری

- ساختار مدیریت شهری و آسیب‌شناسی شهری

منابع:

- 1 - D, T. Herbert and D, M. Smith "Social, problems and the city", Oxford university Press 1989.
- 2 - A Gilbert ... "Cities, Poverty and Development : Urbanization in the third world". Oxford University Press 1982.
- 3 - Roncayolo, M., Paqot, M., " Villes et. Civilisation Urbaine " Larouse 1992 Paris.

نظریه های رفتار سازمانی پیشرفته

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با مفاهیم و مهارتها و استفاده از ابزارهای تحلیل رفتاری که به ایجاد تحول و افزایش بهره وری در سازمانها کمک می کند.

سرفصل دروس:

- تشریح فرآیند و ابزارهای خودیاری و کسب قابلیت‌های علمی در زمینه های زیر که بصورت کارگاه آموزشی اجرا خواهد شد.
- ضرورت شناخت رفتار سازمانی برای مدیریت موثر منابع انسانی
- تئوریهای اساسی رفتار فردی، یادگیری، ادراک، نگرش، شخصیت و انگیزش
- اثر ساخت و فرهنگ سازمان بر رفتار سازمانی
- خویشتن شناسی و خودآگاهی
- مدیریت زمان
- مدیریت استرس
- مدیریت تعارض فردی و گروهی
- مذاکره و میانجی گری
- مدیریت تحول
- برقراری ارتباط موثر
- تصمیم گیری و مشکل گشایی خلاقه
- پویایی شناسی گروه
- تصمیم گیری گروه
- سازماندهی برای مشارکت و کارگروهی
- الگوهای رهبری و هدایت منابع انسانی

منابع:

- 1 -David A. Whetten and Kim S." Developing Management Skills" Cameron Harper Collins, 1991
- 2 -Rovert. E. Quinn, et, al. " Becoming a Master Manager: Acomptency framework". John Wiley &son, 1990
- 3 - Peter Black "The Empowred Manager: Political Skills at Work " Jossey-Bass. 1989
- ۴ - علی رضاییان. رفتار سازمانی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷

اصول برنامه ریزی در امور فرهنگی

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت اصول و تئوریها و فنون کلی برنامه ریزی فرهنگی و چگونگی کاربرد این اصول در تهیه و تدوین برنامه های فرهنگی

سرفصل دروس:

۱- اصول برنامه ریزی

- ۱-۱ تعریف برنامه و برنامه ریزی بطور کلی
- ۱-۲ هدفهای برنامه ریزی بطور کلی
- ۱-۳ انواع برنامه ریزی
- ۱-۴ تعیین هدفها و تقسیم بندی آنها بسطوح مختلف
- ۱-۵ تعیین حوزه امکانات منابع و موانع
- ۱-۶ تعیین اولویتها و خط مشی ها
- ۱-۷ روشهای برنامه ریزی

۲- امور فرهنگی

- ۲-۱ مفاهیم و تعاریف فرهنگ و تمدن
- ۲-۲ عوامل کمی و کیفی در محتوای فرهنگ
- ۲-۳ تعیین اولویتها و هدف های فرهنگی
- ۲-۴ ویژگیهای روش های دستیابی به هدف ها در امور فرهنگی

منابع:

1. Spiro, M.E " Culture and Human Nature. 1987 Chicago Press.
2. Geertz, C "The Interpretation of Culture" 1973. Basic book.
3. Unesco. " Statistical Instruments for Analyzing Cultural Development " 1973 Paris.
4. Girard. Augustin "Cultural Development : Experiences and Policies " 1983 Unesco Paris.
۵. مولینیر، پیترو " آموزش حرفه ای مدیران فرهنگی . ترجمه هاشمی گیلانی. مرکز پژوهش های بنیادی ۱۳۷۲

دروس تخصصی - اختیاری

حمل و نقل همگانی

(اتوبوس - مینی بوس - تاکسی - مسافرکش - تکنولوژی نوین)

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با خصوصیات حمل و نقل همگانی و تحولات آن

سرفصل دروس:

مقدمه تاریخیچه و تحولات حمل و نقل همگانی

- جایگاه حمل و نقل همگانی در رابطه با شهرنشینی و شهرسازی و توسعه
- خط (لزوم و نحوه تاسیس یک خط، حوزه جذب ایستگاهی، تعداد وسایل نقلیه مورد نیاز، انواع خط، کاهش زمان سفر، مفاهیم مربوط به تغییر وسیله نقلیه و...)
- شبکه (اشکال مختلف شبکه و مقایسه آنها با یکدیگر، انتظارات یک خط در یک شبکه و ...)
- بررسی کارایی و عملکرد سیستم حمل و نقل همگانی
- آمارگیری در حمل و نقل عمومی
- وسایل نقلیه (ظرفیت وسیله نقلیه، رابطه بین تقاضای سفر و ظرفیت و تواتر وسایل نقلیه و زمان انتظار مسافر در ایستگاه ها، انواع وسایل نقلیه معمولی در حمل و نقل عمومی و...)
- مسیرها (مسیرهای مشترک، مسیرهای ویژه و ...)

مقدمه تاریخیچه و تحولات تکنولوژی نوین

- مترو (Metro)
- قطارهای خیابانی (Light Rail)
- قطارهای بین شهری (Commuter Rail)
- تکنولوژی های نوین (Mono Rail ....)
- قطارهای بین شهری سریع السیر (High Speed Rail)
- برنامه ریزی و هماهنگی جامع حمل و نقل همگانی و تکنولوژی نوین

منابع:

1. John. W. Dickey, "Metropolitan Transportation Planning" MC Grow Hill 1985
2. Jonson C. Yu, "Transportation Engineering, Introduction to Planning and operation", Elsevir Publisher / 1990
3. Yarjani Bijan, " Existing and Future Technologies for Better mobility", SCAG / 1989

شناخت و برنامه ریزی محیط زیست

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت کلی موقعیت محیط زیست در جهان، منطقه و ایران. آشنایی با مدیریت و برنامه ریزی برای حفظ و بهبود کیفیت محیط زیست.

سرفصل دروس:

- زیست بوم ها، فعالیت شهر و آثار آن بر محیط زیست (جمعیت، فقر، صنعتی شدن، کشاورزی، توسعه شهرنشینی، انرژی)
- شناخت عمومی از موقعیت محیط زیست در ایران، منطقه و جهان، سوانح و آثار آن بر محیط زیست (زلزله، سیل، حرارت صنعتی، جنگ.....)
- عوارض فرامرزی و جهانی تخریب محیط زیست (اثرات گلخانه ای، انهدام اوزون، تخریب جنگل ها، انهدام موجودات متعادل کننده چرخه های تعادلی محیط زیست، بی نظمی فصول)
- روش های کاهش و کنترل آلودگی ها (آلودگی هوا، آلودگی منابع آب و خاک، ضایعات جامد.....)
- روند جنبش های حفظ محیط زیست، تحقیقات فنی اجتماعی در حفظ محیط زیست
- مباحث فرهنگی علمی اقتصادی - اجتماعی در رابطه با حفظ محیط زیست
- جنبش های سیاسی، قوانین و مقررات و برنامه ریزی حفظ محیط زیست
- استراتژی آینده نگر در مدیریت حفظ محیط زیست
- توسعه پایدار و ارزش های زیست محیطی در کشورهای جهان سوم

منابع:

- 1 - Maarten Hajer. "The politics of Environmental Discourse: Ecological Modernization and policy process". Clarendon press 1995.
- 2 - Scott lash, Brian Wynne..... Edit. S "Risk, Environment and Modernity". Sage Pub... London 1996.
- 3 - Mohan Munasinghe and Wilfrido Cruz. "Economy wide policies and the Environment" The World Bank Washington. D. C. 1995

اصول سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

تجهیز و آشنایی دانشجویان با مفاهیم کاربردی سیستم های اطلاعات جغرافیایی و بهره گیری از رایانه برای پردازش اطلاعات

سرفصل دروسی:

- مفاهیم سیستم های اطلاعات جغرافیایی
- کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی
- سخت افزارهای مورد نیاز
- نرم افزارهای مورد نیاز
- تبدیل اطلاعات و تغذیه به سیستمهای کامپیوتری، ورود و خروج اطلاعات
- ساختار اطلاعاتی در GIS
- رابطه سنجش از دور و GIS

کار عملی: آماده سازی اطلاعات در جهت ورود به کامپیوتر، آشنایی با نرم افزارهای GIS

منابع:

- 1 - SEPPE.CASSERORI "Introduction to Integrated Geo Information Management. C and H. 1993. London
- ۲ - هاکسهولد، ویلیام. ترجمه فرشاد نوریان "مقدمه ای بر سیستم های اطلاعات جغرافیایی" شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری، تهران ۱۳۷۵

روابط عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی دانشجویان با اصول، مفاهیم و کارکردهای روابط عمومی و نحوه بهره گیری از رسانه های ارتباط جمعی و فنون روابط عمومی در جهت ارتقا و توان مدیریت اقناعی و مشارکتی.

۱ - تعریف مفاهیم و کارکردهای روابط عمومی

- ۱-۲ تاریخچه روابط عمومی و روابط عمومی معاصر.
- ۱-۳ کارکردها و نقش روابط عمومی.
- ۱-۴ مجریان روابط عمومی.

۲ - ارتباطات و روابط عمومی

- ۲-۲ اشکال ارتباطات اجتماعی.
- ۲-۳ رسانه های گروهی (نوشتاری، تصویری، صوتی و شفاهی).
- ۲-۴ فن آوری و انقلاب ارتباطی.

۳ - افکار عمومی، اطلاع رسانی، اقناع

- ۳-۱ بستر فرهنگی افکار عمومی.
- ۳-۲ اخلاق و روابط عمومی.
- ۳-۳ قوانین و روابط عمومی.
- ۳-۴ دولت ها، امور عمومی، و روابط عمومی.
- ۳-۵ روابط عمومی در روابط بین المللی.

۴ - تحقیق، تحلیل، برنامه ریزی در روابط عمومی

- ۴-۱ تعریف اهداف و مشکلات.
- ۴-۲ تحقیق، نظرسنجی وضعیت موجود - استراتژی رسیدن به اهداف.
- ۴-۳ انتخاب رسانه های ارتباطی.
- ۴-۴ نحوه ارتباط گیری و شیوه تدوین پیام ها.
- ۴-۵ ارزیابی و تحلیل بازتاب.
- ۴-۶ تداوم و پیشبرد اهداف.

۵ - آموزش و تجهیز مدیریت روابط عمومی:

- ۱ - ۵ در سازمانهای دولتی.
- ۲ - ۵ در شرکت های تجاری - صنعتی.
- ۳ - ۵ در سازمانهای غیر انتفاعی.
- ۴ - ۵ در سازمانهای سیاسی و صنفی.

۶ - سازماندهی بخشی روابط عمومی

- ۱ - ۶ ایجاد شورای روابط عمومی.
- ۲ - ۶ جایگاه و کارکرد شورای روابط عمومی.

منابع:

- 1 - Philip Lesly Editor, "The Handbook of public Relations and communication", Mc Graw - Hill 1991
- 2 - Dennis L. Wilcok, "Public Relations strategies and Tactics", Harper and Row Pu 1986
- 3 - Scott M. cutlip..., "Effective Public Relations" Prentice - Hall 1985
- ۴ - دکتر علی اکبر فرهنگی، ارتباطات انسانی (مبانی) موسسه فرهنگی رسا تهران ۱۳۷۴

دروس پیش نیاز اجباری

روش تحقیق

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با شناخت شناسی روش تحقیق، فرایندها، فنون و تحلیل نتایج.

سرفصل دروس:

بخش اول - کلیات

- قلمرو اخلاق، فلسفه، علم
- روش های تحقیق در حوزه اخلاق، فلسفه و علم (بررسی تطبیقی)
- روش های تحقیق در علوم طبیعی و اجتماعی (بررسی تفصیلی)
- شناخت شناسی و اهمیت آن در ارزیابی اعتبار معارف حاصل از پژوهش
- علم و روش علمی
- مفاهیم بنیادی پژوهشی
- انواع تحقیق

بخش دوم - مراحل اصلی فرایند تحقیق

- مسئله یا موضوع تحقیق
- فرضیه
- طرح های تحقیق
- اندازه گیری
- جمع آوری اطلاعات
- روش های مشاهده
- پژوهش بیمایشی
- تدارک پرسشنامه
- نمونه گیری و طرح نمونه
- تجزیه و تحلیل اطلاعات
- ارائه نتایج تحقیق (گزارش تحقیق)

منابع:

۱. ریمون کیوی، لوک وان کامینهود روش تحقیق در علوم اجتماعی ترجمه دکتر عبدالحسین نبک گهر، فرهنگ معاصر ۱۳۷۰
۲. س. آموزراج. گالتون روش تحقیق ترجمه دکتر کاظم ایزدی ۱۳۶۸ - انتشارات کیهان

3. Therese L., Bakes "Doing Social Research" 1988 MC Graw Hill Book company.
4. Grawitz M., "Methodes des sciences sociales". 1984 Dalloz. Paris

اقتصاد برای مدیران

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنا نمودن مدیران اجرایی با مفاهیم دانش اقتصاد و کاربرد مناسب آنها در اداره امور دستگاههای تحت هدایت خویش. فراهم آوردن زمینه هایی که انجام تحلیل مسائل اقتصادی و یا استنتاج صحیح از تحلیل های موجود را در جهت انجام موفق تر وظایف مدیریتی و اداره مجموعه تحت سرپرستی تسهیل نماید.

سرفصل دروس:

• کلیات:

آشنایی با گزیده ای از مفاهیم علم اقتصاد - مسائل اصلی دانش اقتصاد - کمیابی منابع و مرکزهای امکانات تولید - مدل های اقتصادی - دانش اقتصاد و مکتب اقتصادی - نظام های اقتصادی.

• مقدمه ای بر اقتصاد خرد:

تئوری رفتار مصرف کننده (تقاضا) - کمیابی و انتخاب - بودجه خانوار - تئوری مطلوبیت - تعادل مصرف - کشش های قیمتی و درآمدی - تئوری ارزش - تئوری رفتار تولید کننده (عرضه) - هزینه های تولید - اقتصاد اندازه - تعادل جزئی و تعادل عمومی - اهمیت و انواع بازارها.

• اقتصاد کلان:

اجزاء مفاهیم و روش های اندازه گیری حسابهای ملی - معرفی شاخص های ارزیابی متغیرهای اقتصادی - مفاهیم اساسی در مصرف و سرمایه گذاری - مالیه عمومی و بودجه و نقش دولت در اقتصاد - روش های سیاستگذاری در نیل به اهداف اقتصادی - پول و درآمد و نقش آن در تعیین تولید ملی و سطح قیمت ها - سیستم بانکداری مرکزی و بانکهای تجاری و تخصصی - نظام پولی و رژیم های گوناگون نرخ برابری ارز.

منابع:

۱. دکتر طهماسب محتشم دولتشاهی "مبانی علم اقتصاد - اقتصاد خرد، اقتصاد کلان" تهران - انتشارات خجسته - چاپ هشتم پاییز ۱۳۷۴
۲. دنسی می یرز - نانسو وال - پیتر مندر - راجرلی روی میلر . ترجمه دکتر مهدی تقوی و عبدالله کوثری "دوره کامل علم اقتصاد - اقتصاد خرد مقدماتی - اقتصاد کلان مقدماتی" تهران - موسسه کتاب پیشبرد - چاپ سوم - ۱۳۷۳
3. Begg, D. Fischer, s. Dornbusch, R. "Economics". Mc Graw- Hill Book company. 2nd ed. 1987

مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

۱. آشناسازی دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و بیان تفاوت مابین مبانی جامعه‌شناسی با جامعه‌شناسی‌های تخصصی (از قبیل: جامعه‌شناسی روستایی، صنعتی، ...)
۲. بیان و تعریف ارتباط بین علم جامع‌شناسی و سایر علوم به نحوی که دانشجویان را به نقد و تحقق در بهم پیوستگی پدیده‌های محیط زیست وادار سازد.

سرفصل دروس:

۱. تعاریف متعارف جامعه‌شناسی و بررسی و نقد این تعاریف و کوشش در مورد یافتن یک تعریف درست از جامعه‌شناسی.
۲. بیان مشخصات علم جامعه‌شناسی.
۳. بررسی دامنه جامعه‌شناسی و رابطه آن با دیگر علوم در ایران.
۴. رابطه جامعه و انسان.
۵. تحلیل روابط اجتماعی:
۶. فرهنگ، زبان دین.
۷. جمعیت و حرکات آن.
۸. نهادها و سازمانهای اجتماعی.
۹. سازمانهای اقتصادی جامعه.
۱۰. سازمانهای اقتصادی جامعه.
۱۱. خانواده و نظام خویشاوندی.
۱۲. جنگ خصوصیات و عواقب آن.
۱۳. آموزش و پرورش.
۱۴. بهداشت.
۱۵. نابرابریهای اجتماعی.

منابع:

۱. دکتر منوچهر محسنی "مقدمات جامعه‌شناسی" دوازدهم زمستان ۱۳۷۴.
۲. دکتر سیاوش گلابی "اصول و مبانی جامعه‌شناسی" چاپ ۱۳۶۹.
۳. آقایان وثوقی و نیک خلق "مبانی جامعه‌شناسی" چاپ ۱۳۷۰.
۴. انتونی گیدنز "جامعه‌شناسی" ترجمه منوچهر صبوری نشر نی ۱۳۷۳.
5. Anthony Giddens Sociology, routledge press 1989.
6. Nicole Delruelle, Introduction a la Sociologie, Edition de ULB. Bruxelles 1994.

حقوق اساسی و اداره امور سازمان های محلی

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با مبانی نظام جمهوری اسلامی، حقوق اساسی، دولت، نقش مشارکتی شهروندان در رابطه با نهادهای محلی در مدیریت شهرها، حقوق و آزادی های فردی، بررسی روابط اصولی افراد و دولت، وظایف و ساختار سازمان های محلی و شهرداری.

سرفصل دروس:

الف) حقوق اساسی

• کلیات

ویژگی های حقوق اساسی، موضوع حقوق اساسی، تعریف حقوق اساسی، تقسیمات علم حقوق و جایگاه حقوق اساسی در آن، قانون اساسی و کیفیت و مشخصات عمده آن

• دولت یا حکومت

دولت - کشور و مفاهیم مختلف و انواع آن، حاکمیت الهی و حاکمیت مردم، حقوق الهی، حقوق طبیعی یا فطری و حقوق موضوعه، تحول تاریخی حقوق و مبانی آن

• رژیم های سیاسی

انواع عمده رژیم های سیاسی و مشخصات هر یک از آنها

• حقوق فردی و آزادی های عمومی

تحول و تطور تاریخی حقوق فردی و آزادی های عمومی، اعلامیه های حقوق و ارزش حقوقی آنها، مهمترین حقوق و آزادی ها و انعکاس آنها در قوانین اساسی کشورها، از جمله در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

• تفکیک قوا

نظرات مختلف درباره تفکیک قوا به اجمال، قوه مقننه یا دستگاه قانونگذاری و مشخصات عمده و کیفیت کلی گردش کار آن، قوه مجریه یا دستگاه حکومت و مشخصات عمده آن، اثرات متقابل مقننه و مجریه، قوه قضائیه و کیفیت استقلال آن در قوای حاکمه هر کشور

ب) اداره امور سازمان های محلی

- رابطه حقوق اساسی در اداره امور سازمان های محلی و ارکان آن
- سطوح سه گانه حاکمیت و نهادهای دولتی در یک کشور و وظایف عمده هر یک
- حق حاکمیت و حق تصدی در امور دولتی و شهرداری ها
- اصول سازمانی در شهرداری ها و سازمان های محلی
- وظایف یا فعالیتهای عمومی و وظایف یا فعالیتهای اختصاصی در شهرداریها و سازمان های محلی

منابع:

۱. دکتر ابوالفضل قاضی، 'بایسته های حقوق اساسی' نشر یلدا - تهران
۲. دکتر ابوالفضل قاضی، 'حقوق اساسی و نهادهای سیاسی' چاپ دانشگاه تهران
۳. موريس دوورژه، 'اصول علم سياست'
۴. موريس دوورژه، 'جامعه شناسی سیاسی' ترجمه دکتر ابوالفضل قاضی.
۵. فضل الله هاشمی، 'حقوق شهری وقوانين شهرسازی' انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی چاپ چهارم ۱۳۷۵
6. The Effective local Government Manager. ICMA (International City Management Association) Washington D.C. USA
7. Effective Supervisory Practices. ICMA USA
8. Small Cities and Counties: A Guide to Managing cities . ICMA USA

بازرگانی و تجارت

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف :

آشناسازی مدیران با اصول مدیریت بازرگانی و تجارت بعنوان یکی از عوامل اصلی در هدایت فعالیت های مؤسسات و سازمان ها در شهرها.

سرفصل دروس :

- ضرورت بازرگانی برای مدیران شهری
- تعریف مفاهیم بازرگانی و تجارت
- سیر تحولات تاریخی بازرگانی در جهان
- انواع شرکت های تجاری از نظر مالکیت
- عوامل محیطی و بیرونی مؤثر بر تجارت و بازرگانی
- نقش دولت در بازرگانی و تجارت
- انواع سازمان های تجاری و بازرگانی
- دو فعالیت اصلی بازرگانی فروش و خرید در مؤسسات
- مفاهیم و اصول تجارت بین الملل
- آینده تجارت و بازرگانی در جهان
- اصول اخلاقی و مسئولیت های اجتماعی در تجارت و بازرگانی

منابع :

- 1 - Nickels/Mchugh "Understanding Business" 1990/Irwin
- 2 - D.J.WOOD "Business & society" 1990/Harper Collins Publishers
- 3 - Musselman/Jackson "Introduction to Modern Business" 1984/Prentice-hall
- 4 - Kotler "Principles of marketing" 1989/ Prentice-hall
- 5 - Zenz, " Purchasing & the management of materials". 1994/John Wiley & Sons/INC

آمار برای مدیران

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۴ ساعت

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، ساختار و توانایی های علم آمار به منظور استفاده مناسب از اطلاعات در تصمیم گیری ها و تفسیر نتایج ناشی از آن.

سرفصل دروس:

بخش اول مباحث تئوری شامل:

- تعاریف مقدماتی آمار.
- جایگاه آمار در تحلیل سیستم
- توصیف گرافیکی مشاهدات آماری
- توصیف کمی مشاهدات آماری
- متغیر تصادفی و ارزش انتظامی
- توزیع های کاربردی منفصل
- توزیع های کاربردی پیوسته

بخش دوم مباحث کاربردی شامل:

- آزمون فرض ها
- تحلیل واریانس یکطرفه و دوطرفه
- تحلیل همبستگی
- تحلیل رگرسیون
- سیستم های صف، شبیه سازی

کلیه مطالب هر قسمت همراه با مثال ها و مسایل کاربردی و به همراه مطالعه موردی است. همچنین دانشجویان به طور همزمان با یک نرم افزار و توانایی های مربوط به آن نیز آشنا می گردند.

منابع:

- 1- Mendenhall/Reinmuth/Bearer, "Statistics for management and Economics", 1989 PWS-Kent pub.
- 2- W.L Carlson and B.Thorne, "Applied statistical Methods", 1997 Prentice Hall.
- 3- Ps.mann, "statistics for Business and economics", 1995 JWILLY.
- ۴- دکتر عادل آذر، دکتر منصور مومنی، آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد اول، سمت، تهران ۱۳۷۵

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ آموزش عالی

بسم الله

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره: ۷۲/۳۶۴۹

بیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و بررسی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب گردانید. مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است. و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۲ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند. در اینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکالیف مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۴۴۲

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه آزاد آموزش عالی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجوین شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، سه‌ماهه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:

الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.

ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سب‌ها قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن نروس را ندارد.

ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.

د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

موضوع جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سید محمد کاظم نائینی

د. ا. ی. عالی برنامه ریزی